

नगर विकास कोष  
ऋण असुली विनियमावली, २०७९



## ऋण असुली विनियमावली, २०७९

सञ्चालक समितिबाट स्वीकृत भएको मिति: २०७९/११/०२

**प्रस्तावना:** नगर विकास कोषले पूर्वाधार निर्माणका लागि गरेको ऋण लगानीको असुली प्रक्रियालाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउन वाञ्छनीय भएकोले,

नगर विकास कोष ऐन, २०५३ को दफा ३६ को उपदफा (२) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी नगर विकास कोष सञ्चालक समितिले यो विनियमावली बनाएको छ ।

### **परिच्छेद-१**

#### **प्रारम्भिक**

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:** (१) यस विनियमावलीको नाम “नगर विकास कोष, ऋण असुली विनियमावली, २०७९” रहेको छ ।

(२) यो विनियमावली सञ्चालक समितिले स्वीकृत गरेको मिति देखि लागु हुनेछ ।

२. **परिभाषा:** विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस विनियमावलीमा,-

(क) “उपसमिति” भन्नाले विनियम ३ बमोजिम गठन भएको ऋण असुली उपसमिति सम्भन्नु पर्छ ।

(ख) “ऐन” भन्नाले नगर विकास कोष ऐन, २०५३ सम्भन्नु पर्छ ।

(ग) “ऋण असुली एकाई” भन्नाले कोषको सँगठन संरचनामा रहेको ऋण असुली हेर्ने एकाई सम्भन्नु पर्छ र यस शब्दले ऋण असुली सम्बन्धी विषय हेर्ने विभाग वा महाशाखा वा शाखालाई समेत जनाउँछ ।

(घ) “ऋणी” भन्नाले कोषबाट ऋण लिने निकाय वा संस्था सम्भन्नु पर्छ ।

(ङ) “कार्यकारी निर्देशक” भन्नाले ऐनको दफा १८ बमोजिम नियुक्त भएको कोषको कार्यकारी निर्देशक सम्भन्नु पर्छ ।

(च) “किस्ता रकम” भन्नाले ऋणी र कोष बीच भएको ऋण सम्भौता अनुसार भुक्तानी गर्नुपर्ने साँवा तथा व्याजको एकमुष्ट रकमलाई सम्भन्नु पर्छ ।

(छ) “कोष” भन्नाले नगर विकास कोष सम्भन्नु पर्छ ।

- (ज) “जमानीकर्ता” भन्नाले कोषबाट ऋण लिएको ऋणीले सम्झौता बमोजिम साँवा तथा ब्याज भुक्तानी नगरेमा सो दायित्व वहन गर्न मञ्जुरी दिने निकाय वा संस्था वा व्यक्ति सम्भन्नु पर्छ ।
- (झ) “लगानी” भन्नाले यस विनियमावली बमोजिम शहरी पूर्वाधार विकाससँग सम्बन्धित निकायलाई कोषबाट प्रदान गरिने ऋण, अनुदान र त्यस्तै प्रकृतिका अन्य पूँजीगत लगानी सम्भन्नु पर्छ ।
- (ञ) “नियमावली” भन्नाले नगर विकास कोष नियमावली, २०५४ सम्भन्नु पर्छ ।
- (ट) “पुनर्तालीकिकरण” भन्नाले ऋणीले लिएको ऋणको भुक्तानी गर्ने अवधि र समय बढाउने प्रक्रिया सम्भन्नु पर्छ ।
- (ठ) “पुनर्संरचना” भन्नाले ऋणको प्रकृति वा शर्तमा परिवर्तन गर्ने, बन्देजहरु थपघट गर्ने वा समय सीमामा हेरफेर गर्ने प्रकृया सम्भन्नु पर्छ ।
- (ड) “समिति” भन्नाले ऐनको दफा १४ बमोजिम गठन भएको संचालक समिति सम्भन्नु पर्छ ।

## परिच्छेद-२

### ऋण असुली संरचना सम्बन्धी व्यवस्था

३. ऋण असुली उपसमिति: (१) कोषद्वारा लगानी गरेको ऋण असुली सम्बन्धी कार्यलाई व्यवस्थित गर्न देहाय बमोजिमको एक ऋण असुली उपसमिति रहनेछ:
- |     |  |              |
|-----|--|--------------|
| (क) | संचालक सदस्य तथा सह सचिव, संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय | - संयोजक     |
| (ख) | संचालक सदस्य, अर्थ विज्ञ   | - सदस्य      |
| (ग) | कार्यकारी निर्देशक, नगर विकास कोष                                    | - सदस्य      |
| (घ) | उपसचिव, सार्वजनिक ऋण व्यवस्थापन कार्यालय                             | - सदस्य      |
| (ङ) | प्रमुख, ऋण असुली एकाई, नगर विकास कोष                                 | - सदस्य सचिव |

(२) उपसमितिले आवश्यकता अनुसार विषय विज्ञलाई बैठकमा आमन्त्रण गर्न सक्नेछ ।

(३) उपसमितिको बैठक वर्षमा कम्तीमा छ पटक बस्नेछ ।

तर दुई बैठकबीचको अन्तर नब्बे दिन भन्दा बढी हुने छैन ।

(४) उपसमितिको बैठकमा बहुमतको राय मान्य हुनेछ र मत बराबर भएमा बैठकमा अध्यक्षता गर्ने व्यक्तिले निर्णायक मत दिनेछ ।

(५) उपसमितिको बैठक सम्बन्धी अन्य कार्यविधि उपसमिति आफैले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।

४. **उपसमितिको काम, कर्तव्य र अधिकार:** उपसमितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ:

- (क) ऋण असुली सम्बन्धी आवश्यक नीति तथा कार्यक्रम तयार गरी समिति समक्ष सिफारिस गर्ने,
- (ख) ऋण असुली सम्बन्धी कार्यलाई नियमन र निर्देशन गर्ने,
- (ग) ऋण असुली एकाईलाई निरन्तर सक्रिय बनाउने,
- (घ) ऋण असुली सम्बन्धी प्रतिवेदनहरु उपर छलफल गरी समिति समक्ष पेश गर्ने,
- (ङ) ऐनको दफा ११ तथा असुली सम्बन्धी अन्य निर्णयका लागि समिति समक्ष सिफारिस गर्ने,
- (च) ऋणको पुनर्संरचना वा पुनर्तालिकीकरण समितिलाई पूर्व जानकारी गराई स्वीकृत गर्ने,
- (छ) खराब ऋणको असुली प्रक्रियामा ब्याज तथा हर्जाना छुटका लागि समिति समक्ष सिफारिस गर्ने,
- (ज) ऋण अपलेखन गर्न समिति समक्ष सिफारिस गर्ने,
- (झ) आवश्यकता अनुसार ऋण लगानी भएका आयोजनाको अनुगमन तथा निरीक्षण गर्ने,
- (ञ) समितिले दिएका अन्य निर्देशनहरु कार्यान्वयन गर्ने गराउने ।

### परिच्छेद-३

#### ऋणको वर्गीकरण तथा नोक्सानी व्यवस्था

५. ऋणको वर्गीकरण: (१) कोषले प्रवाह गरेको ऋणलाई देहाय बमोजिम वर्गीकरण गर्नुपर्नेछ:-

- (क) असल ऋण :- भाखा ननाघेका र एक वर्षसम्म भाखा नाघेको किस्ता रकम ।
- (ख) कमसल ऋण:- साँवा वा ब्याज एक वर्ष देखि दुई वर्षसम्म भाखा नाघेको किस्ता रकम ।
- (ग) शंकास्पद ऋण:- साँवा वा ब्याज दुई वर्ष देखि पाँच वर्षसम्म भाखा नाघेको किस्ता रकम ।
- (घ) खराब ऋण:- साँवा वा ब्याज पाँच वर्ष भन्दा माथिको अवधिले भाखा नाघेको किस्ता रकम ।

(२) उपविनियम (१) को खण्ड (क) बाहेकका ऋणलाई निष्क्रिय ऋण मानिनेछ ।

६. खराब ऋण सम्बन्धी अन्य व्यवस्था:- (१) विनियम ५ को उपविनियम (१) को खण्ड (घ) मा उल्लेख भए बाहेक देहायको मध्ये कुनै अवस्थाको ऋणलाई समेत खराब ऋणमा वर्गीकरण गरिनेछ:

- (क) ऋण सम्भौतामा उल्लिखित बाहेक अन्य प्रयोजनमा ऋणको उपयोग गरेको,
- (ख) आयोजना निर्माणको शुरु ठेक्का सम्भौतामा उल्लेख भए अनुसारको निर्माण अवधिको दोब्बर समयसम्म पनि आयोजना निर्माण सम्पन्न नभएको,
- (ग) सरोकारवाला निकायबीच आयोजना निर्माण, संचालन तथा व्यवस्थापनसँग सम्बन्धी विवाद उत्पन्न भई कानून बमोजिम २ (दुई) वर्षसम्म समाधान नभएको,
- (घ) आयोजना निर्माण सम्पन्न भएको मितिदेखि २ (दुई) वर्षसम्म सेवा सञ्चालनमा नआएको,
- (ङ) आयोजनाबाट आर्जित रकम ऋण भुक्तानी नगरी अन्य कार्यमा प्रयोग गरेको ।

(२) उपविनियम (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि प्राकृतिक विपत्ति, महामारी वा काबु बाहिरको परिस्थिति सृजना भई आयोजना निर्माण वा संचालनमा नआएको आयोजनाको हकमा ऋणको वर्गीकरण उपसमितिले निर्णय गरे बमोजिम हुनेछ ।

७. **ऋण नोक्सानी व्यवस्था:** (१) यस विनियमावली बमोजिम वर्गीकरण गरिएका ऋणलाई बक्यौता साँवा रकमको आधारमा देहाय बमोजिम ऋण नोक्सानी व्यवस्था कायम गर्नुपर्नेछ:

<b>ऋण वर्गीकरण</b>	<b>न्यूनतम् ऋण नोक्सानी व्यवस्था</b>
(क) असल	एक प्रतिशत
(ख) कमसल	बीस प्रतिशत
(ग) शंकाषुद्ध	चालीस प्रतिशत
(घ) खराब	सतप्रतिशत

(२) पुनर्संरचना वा पुनर्तालिकीकरण गरिएको ऋणको हकमा न्यूनतम ५ (पाँच) प्रतिशत ऋण नोक्सानी व्यवस्था कायम गरिनेछ ।

तर, असल ऋण पुनर्संरचना वा पुनर्तालिकीकरण भएको अवस्थामा १ (एक) प्रतिशत ऋण नोक्सानी व्यवस्था गर्न सकिनेछ ।

(३) उपविनियम (२) बमोजिमको व्यवस्थाबाट समेत लगातार २ (दुई) वर्षसम्म पनि नियमित हुन नसकेको ऋणको हकमा पुनर्संरचना वा पुनर्तालिकीकरण हुन अधिको ऋण नोक्सानी व्यवस्था कायम गरिनेछ ।

८. **कन्सोर्टियम ऋण सम्बन्धी व्यवस्था:** नियमावलीको नियम ८ बमोजिम गरिएको कन्सोर्टियम ऋण लगानीमा नेपाल राष्ट्र बैंकबाट जारी गरिएको निर्देशिका बमोजिमको ऋण नोक्सानी व्यवस्था कायम गरिनेछ ।

९. **ऋण पुनर्संरचना वा पुनर्तालिकीकरण सम्बन्धी व्यवस्था:** (१) ऋण सम्भौता बमोजिम तोकिएको समयमा नियमितरूपमा भुक्तानी नभएको ऋणलाई उपसमितिले पुनर्संरचना वा पुनर्तालिकीकरण गर्न सक्नेछ ।

(२) उपविनियम (१) बमोजिम ऋण पुनर्संरचना वा पुनर्तालिकीकरण गर्ने आधार देहाय बमोजिम हुनेछ:

- (क) ऋणीले पेश गरेको कार्ययोजना विश्वसनीय भएमा,
- (ख) कुल बक्यौता ब्याजको कम्तिमा पच्चीस प्रतिशत असुल उपर भएमा,

- (ग) ऋणीले प्राकृतिक विपत्ति वा महामारी वा काबु बाहिरको अन्य परिस्थिती सिर्जना भई आयोजनाको वित्तीय अवस्था वा नगद प्रवाहमा नकारात्मक असर परेको प्रमाण पेश गरेमा,
- (घ) ऋण असुली हुने सम्बन्धमा उपसमिति विश्वस्त हुने आधार भएमा ।
- (३) उपविनियम (१) बमोजिम ऋण पुनर्संरचना वा पुनर्तालिकीकरण गर्दा ऋणको कुल भुक्तानी अवधी बढीमा पच्चीस वर्ष हुनेछ ।
- (४) यस विनियम बमोजिम ऋण पुनर्संरचना वा पुनर्तालिकीकरणको लागि ऋणीले अनुसूची-१ बमोजिमको ढाँचामा निवेदन दिनुपर्नेछ ।

#### परिच्छेद-४

### ऋण असुली सम्बन्धी प्रक्रिया

१०. **असल ऋण असुली प्रक्रिया:** ऋण असुली एकाईले असल ऋण असुलीको लागि देहायको प्रक्रिया अवलम्बन गर्नेछः
- (क) तोकिएको भुक्तानी मितिभन्दा कम्तीमा ३० (तीस) दिन अगावै किस्ता रकम भुक्तानीका लागि ऋणीलाई अग्रिम जानकारी गराउने,
- (ख) तोकिएको भुक्तानी मितिभित्र किस्ता रकम दाखिला नगरेमा २१ (एक्काईस) दिनको म्याद दिई ताकेता पत्र पठाउने,
- (ग) खण्ड (ख) बमोजिमको समय सीमा भित्र किस्ता रकम दाखिला नगरेमा १५ (पन्ध्र) दिनको म्याद दिई पुनः ताकेता पत्र पठाउने,
- (घ) खण्ड (ग) बमोजिमको समय सीमा भित्र किस्ता रकम दाखिला नभएमा सो सम्बन्धी व्यहोरा ऋणको जमानीकर्ता भएमा निजलाई समेत जानकारी गराउने ।
११. **कमसल ऋण असुली प्रक्रिया:** (१) ऋण असुली एकाईले कमसल ऋण असुलीको लागि देहाय बमोजिमको प्रक्रिया अवलम्बन गर्नेछः
- (क) बक्यौता किस्ता रकम दाखिला गर्नका लागि १५ (पन्ध्र) दिनको म्याद दिई पुनः ताकेता पत्र पठाउने,



(ख) खण्ड (क) बमोजिमको समयभित्र किस्ता रकम दाखिला नभएमा जमानीकर्ता समेतलाई पुनः जानकारी गराउने ।

(२) उपविनियम (१) बमोजिम जानकारी गराएको ९० (नब्बे) दिन भित्र किस्ता रकम दाखिला नभएमा कोष व्यवस्थापनले ऋण असुलीका लागि एस्को एकाउण्ट वा डेब्ट सर्भिस रिजर्व फण्ड वा ऋण सम्भौता बमोजिमका अन्य विधि लागू गर्न सक्नेछ ।

(३) कोषले कमसल ऋणमा वर्गीकरण भएको ऋणीलाई पूर्व स्वीकृत भएको ऋण रकम बाहेक थप ऋण उपलब्ध गराउने छैन ।

तर, थप लगानी उपलब्ध गराउँदा आयोजना संचालन भई ऋण असुली हुनसक्ने देखिएमा आयोजना पुनर्मूल्याङ्कनको आधारमा थप लगानी उपलब्ध गराउन यस व्यवस्थाले बाधा पुऱ्याएको मानिने छैन ।

१२. **शंकास्पद ऋण असुली प्रक्रिया:** (१) ऋण असुली एकाईले शंकास्पद ऋण असुलीको लागि देहाय बमोजिमको प्रक्रिया अवलम्बन गर्नेछः

(क) वक्यौता किस्ता रकम दाखिला गर्नका लागि १५ (पन्ध्र) दिन दिनको म्याद दिई पुनःताकेता पत्र पठाउने,

(ख) खण्ड (क) बमोजिमको समयभित्र किस्ता रकम दाखिला नभएमा जमानीकर्तालाई सम्भौता बमोजिम वहन गर्नुपर्ने दायित्व ९० (नब्बे) दिन भित्र पुरा गर्न जानकारी गराउने ।

(२) कोषले शंकास्पद ऋणमा वर्गीकरण भएको ऋणीलाई पूर्व स्वीकृत भएको ऋण रकम बाहेक थप ऋण उपलब्ध गराउने छैन ।

तर, थप लगानी उपलब्ध गराउँदा आयोजना संचालन भई ऋण असुली हुनसक्ने देखिएमा आयोजना पुनर्मूल्याङ्कनको आधारमा थप लगानी उपलब्ध गराउन यस व्यवस्थाले बाधा पुऱ्याएको मानिने छैन ।

१३. **खराब ऋण असुली प्रक्रिया:** (१) ऋण असुली एकाईले खराब ऋण असुलीको लागि देहाय बमोजिमको प्रक्रिया अवलम्बन गर्नेछः

(क) वक्यौता किस्ता रकम दाखिला गर्नका लागि ३० (तीस) दिनको म्याद दिई खण्ड

(ख) बमोजिम राष्ट्रिय दैनिक पत्रिकामा प्रकाशित हुने सूचनाको व्यहोरा समेत समावेश गरी ऋणी तथा जमानीकर्तालाई पुनःताकेता पत्र पठाउने,

(ख) खण्ड (क) बमोजिम किस्ता रकम दाखिला नभएमा दाखिला गर्नुपर्ने बक्यौता किस्ता रकमको विवरण सहित ऋणी र जमानीकर्ताको नाम उल्लेख गरी राष्ट्रिय दैनिक पत्रिकामा अनुसूची २ बमोजिमको ढाँचामा कम्तीमा ३५ (पैंतीस) दिनको म्याद दिई सूचना प्रकाशन गर्ने ।

(२) उपविनियम (१) बमोजिम तोकिएको म्याद भित्र ऋणी वा जमानीकर्ताले बक्यौता किस्ता रकम दाखिला नगरेमा त्यस्तो बक्यौता किस्ता रकम प्रचलित कानून बमोजिम नेपाल सरकारले सम्बन्धित प्रदेश सरकार वा स्थानीय तहलाई उपलब्ध गराउने राजस्व बाँडफाँडको रकमबाट कट्टा गरी कोषलाई उपलब्ध गराउन समितिको निर्णय बमोजिम अर्थ मन्त्रालयमा अनुरोध गर्ने ।

(३) कोषले खराब ऋणमा वर्गीकरण भएको ऋणी तथा जमानीकर्तालाई थप ऋण उपलब्ध गराउने छैन ।

१४. **जानकारी गराउने अवधि:** यस परिच्छेद बमोजिम ऋणी तथा जमानीकर्तालाई जानकारी गराउने कार्य तोकिएको भुक्तानी अवधि समाप्त भएको ३० (तीस) दिन भित्र गराईसक्नु पर्नेछ ।

१५. **छलफल तथा अनुगमन गर्न सकिने:** (१) कोषले ऋण असुली कार्यलाई नियमित र व्यवस्थित गर्न आवश्यकता अनुसार स्थलगत अनुगमन, निरीक्षण, छलफल तथा परामर्श गर्न सक्नेछ ।

(२) उपविनियम (१) बमोजिम गरिएको स्थलगत अनुगमन निरीक्षण, छलफल तथा परामर्श सम्बन्धी प्रतिवेदन सो कार्य सम्पन्न भएको १५ (पन्ध्र) दिन भित्र पेश गरिसक्नु पर्नेछ ।

(३) उपविनियम (२) बमोजिम प्राप्त प्रतिवेदनको आधारमा कोषले ऋणी वा जमानीकर्तालाई कोषले ऋण सम्भौताका शर्तहरू पालना गर्न ध्यानाकर्षण गराउन सक्नेछ ।

## परिच्छेद ५

### धितो वा अन्य सम्पत्ति चलन, बहाल वा ठेक्का तथा लिलाम र अपलेखन सम्बन्धी व्यवस्था

१६. **धितो वा अन्य सम्पत्ति चलन, बहाल वा ठेकामा दिन सक्ने:** (१) परिच्छेद ४ मा उल्लिखित प्रक्रियाबाट असुल उपर हुन नसकेको अवस्थामा कोषले ऋण प्रदान गर्दा धितो वापत राखिएको सम्पत्ति वा ऋणीको अन्य सम्पत्तिहरू प्रचलित कानून बमोजिम प्राप्त गरी चलन गर्न, बहाल वा ठेक्कापट्टामा दिन वा मुनाफा बाड्ने गरी अरुलाई संचालन गर्न दिई ऋण असुल उपर गर्न सक्नेछ ।

(२) उपविनियम (१) बमोजिम सम्पत्ति प्राप्त गरी चलन गर्ने वा बहाल वा ठेक्कापट्टा वा संचालन गर्न दिने विषय समितिले तोकिएका बमोजिम हुनेछ ।

(३) यस विनियम बमोजिम सम्पत्ति प्राप्त गरेको, भोग चलन गरेको, भाडा वा ठेक्कापट्टामा दिएको वा मुनाफा बाड्ने गरी अरुलाई संचालन गर्न दिएको कारणले मात्र यस परिच्छेद बमोजिम धितो बिक्री गर्न पाउने कोषको अधिकारमा बाधा परेको मानिने छैन ।

(४) यस विनियम बमोजिम सम्पत्ति प्राप्त गरी भाडा वा ठेक्कापट्टा वा मुनाफा बाँड्ने गरी अरुलाई संचालन गर्न दिएको कारणबाट कोषको ऋण असुली भएको अवस्थामा यस विनियम बमोजिम प्राप्त गरिएको सम्पत्ति फुकुवा गरिनेछ ।

१७. **धितो वा अन्य सम्पत्ति लिलाम बिक्री गर्न सक्ने:** (१) समितिले विनियम १६ मा उल्लिखित प्रक्रियाबाट असुल उपर हुनसक्ने पर्याप्त आधार नदेखेमा ऋण दिँदा धितो वापत राखिएको सम्पत्ति वा ऋणीको अन्य सम्पत्ति लिलाम बढाबढ, बोलपत्र वा आपसी छलफलद्वारा बिक्री गरी ऋण असुल उपर गर्न सक्नेछ ।

(२) उपविनियम (१) बमोजिम लिलाम बिक्रीको प्रक्रिया शुरु गर्नुभन्दा पैंतीस दिन अघि सो सम्बन्धी व्यहोराको जानकारी ऋणी र जमानीकर्तालाई गराउनु पर्नेछ ।

(३) उपविनियम (२) बमोजिम जानकारी गराउँदा समेत ऋण असुल उपर हुन नसकेको अवस्थामा धितो वा अन्य सम्पत्ति लिलाम बिक्रीका लागि कोषले प्रचलित कानून बमोजिम प्रक्रिया अगाडि बढाउन सक्नेछ ।

(४) यस विनियम बमोजिम धितो वा अन्य सम्पत्ति लिलाम बिक्री गर्दा कोषले असुल उपर गर्नुपर्ने भन्दा बढी भएको रकम सम्बन्धित धनीलाई फिर्ता गर्नुपर्नेछ ।

(५) कोषले यस विनियम बमोजिम धितो वा सम्पत्ति लिलाम बिक्री प्रक्रियाको क्रममा ऋणी वा जमानीकर्ताले ऋण रकम चुक्ता गरेमा धितो वा अन्य सम्पत्ति लिलाम बिक्री प्रक्रिया रोक्का गर्न सक्नेछ ।

१८. **धितो वा अन्य सम्पत्ति रोक्का राख्न सक्ने:** (१) कोषले ऋण लगानी गर्दा धितोको रूपमा राखिएको सम्पत्ति ऋण सम्भौता गर्नु अघि सम्पत्ति धनीले बिक्री वा स्वामित्व हस्तान्तरण गर्न नपाउने गरी रोक्का राख्नुपर्नेछ ।

(२) उपविनियम (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि यस विनियमावली बमोजिम अन्य सम्पत्ति प्राप्ती वा लिलाम बिक्रीको प्रक्रिया शुरु गर्नु अघि सम्पत्ति धनीले बिक्री वा स्वामित्व हस्तान्तरण गर्न नपाउने गरी रोक्का राख्नुपर्नेछ ।

१९. **स्वामित्व लिन सक्ने:** (१) यस विनियमावली बमोजिम लिलाम विक्री वा आपसी छलफलद्वारा पटक पटक प्रयास गर्दा पनि ऋणीको सम्पत्ति विक्री हुन नसकेमा वा प्राप्त मूल्यमा विक्री गर्दा कोषको हितमा हुने नदेखिएमा समितिले तोकिएको प्रक्रिया बमोजिम ऋणीको सम्पत्तिको मोल कायम गरी सो सम्पत्तिको स्वामित्व कोषले आफै लिन सक्नेछ ।

(२) उपविनियम (१) बमोजिम स्वामित्वमा लिएको सम्पत्तिको व्यवस्थापन समितिले तोकिएको बमोजिम हुनेछ ।

२०. **खर्च समायोजन गर्ने:** (१) धितोको रूपमा राखेको सम्पत्ति कोषले मर्मत सम्भार वा संरक्षण गर्दा र लिलाम विक्री गर्दा लागेको खर्चको हिसाब छुट्टै राख्नु पर्नेछ ।

(२) विनियम १७ को उपविनियम (४) बमोजिम रकम फिर्ता गर्दा वा विनियम १९ बमोजिम सम्पत्तिको स्वामित्व लिंदा लागेको खर्च समेत समायोजन गरिनेछ ।

२१. **अपलेखन सम्बन्धी व्यवस्था:** (१) यस विनियमावली बमोजिम ऋण असुलीका प्रक्रिया अवलम्बन गर्दा असुली हुन नसकेको ऋणलाई समितिले अपलेखन गर्न सक्नेछ ।

(२) यस विनियम बमोजिम ऋण अपलेखन गरिएको कारणबाट मात्र ऋण चुक्ता गर्ने दायित्वबाट ऋणी मुक्त भएको मानिने छैन ।

(३) यस विनियम बमोजिम अपलेखन गरिएको ऋणको विवरण ऋण असुली एकाईले वार्षिक रूपमा तयार गरी राख्नुपर्नेछ ।

## परिच्छेद ६

### विविध

२२. **ऋण असुली विवरण तयार गर्ने:** ऋण असुली एकाईले भाखा नाघेको ऋण असुली सम्बन्धी विवरण अनुसूची-३ बमोजिमको ढाँचामा त्रैमासिक रूपमा तयार गरी कार्यकारी निर्देशक समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ ।

२३. **ऋण वर्गीकरण तथा नोक्सानी सम्बन्धी विशेष व्यवस्था:** (१) यस विनियमावलीमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि यो विनियमावली लागू हुनु पूर्व लगानी भएका ऋणीको हकमा विनियम ५, ६ र ७ सम्बन्धी व्यवस्था मिति २०८१ श्रावण १ गते देखि लागू हुनेछ ।

(२) उपविनियम (१) को व्यवस्थाका लागि कोषले विनियमावलीमा भएका व्यवस्थाका वारेमा ऋणी तथा जमानीकर्तालाई यथासमयमा जानकारी गराउनेछ ।

२४. **खराब ऋणीको सूची तयार गर्ने:** यस विनियमावली बमोजिम खराब ऋणमा वर्गीकरण भएका ऋणीलाई कोषले खराब ऋणीको सूचीमा समावेश गर्नेछ ।

२५. **जानकारी गराएको मानिने:** (१) यस विनियमावली बमोजिम दिनु पर्ने म्याद, सूचना वा कागजात सम्बन्धित निकायको ठेगानामा पत्र वा रजिष्ट्री गरी पठाएको वा सार्वजनिक सूचना प्रकाशन गरेको वा विद्युतीय माध्यमबाट सम्बन्धित पक्षको विद्युतीय ठेगानामा पठाएको वा बुझाएको अवस्थामा सम्बन्धितलाई जानकारी गराएको मानिनेछ ।

(२) विनियम (१) को प्रयोजनको लागि ऋण असूली एकाईको अधिकृतको नाम र पद खुल्ने गरी दस्तखत गरिएको, कम्प्युटर प्रविधिबाट इनस्क्रीप्ट वा इनकोड गरिएको वा छाप लगाइ तामेली गरिएको वा दिइएको कागजातलाई रीतपूर्वकको कागजात मानिनेछ ।

२६. **संशोधन तथा हेरफेर:** (१) कोष सञ्चालक समितिले यस विनियमावलीमा आवश्यकतानुसार संशोधन तथा हेरफेर गर्न सक्नेछ ।

(२) यस विनियमावलीको अनुसूचीमा उपसमितिले आवश्यकता अनुसार संशोधन तथा हेरफेर गर्न सक्नेछ ।

२७. **व्याख्या:** यस विनियमावलीको व्याख्या गर्ने अधिकार कोषको सञ्चालक समितिलाई हुनेछ ।

२८. **आवश्यक व्यवस्था गर्नसक्ने:** यस विनियमावलीको कार्यान्वयनको सन्दर्भमा कुनै बाधा अड्काउ परेमा सञ्चालक समितिले आवश्यक व्यवस्था गर्नसक्नेछ ।

## अनुसूची-१

(विनियम ९ को उपविनियम (४) सँग सम्बन्धित)

### ऋण पुनर्संरचना/पुनर्तालिकीकरणका लागि निवेदन

मिति:.....

पत्र संख्या.....

चलानी नं.....

श्रीमान् कार्यकारी निर्देशकज्यू,  
नगर विकास कोष,  
नयाँ बानेश्वर, काठमाण्डौ ।

#### विषय: ऋण पुनर्संरचना/पुनर्तालिकीकरण गर्ने बारे ।

उपरोक्त विषयमा तहाँ र यस नगरपालिका/उपभोक्ता संस्थाबीच मिति ..... मा (आयोजनाको नाम.....) आयोजनाका लागि ऋण सम्झौता भई कार्यान्वयनको क्रममा ..... कारणले गर्दा सम्झौता अनुसार यस नगरपालिका/उपभोक्ता संस्थाले समयमा पुरा किस्ता रकम भुक्तानी गर्न असमर्थ भएको हुँदा ऋण पुनर्संरचना/पुनर्तालिकीकरणका गरी किस्ता भुक्तानी गर्न सहज तुल्याईदिनु हुन अनुरोध गर्दछु ।

नाम थर:

दस्तखत:

पद:

मिति:

## अनुसूची-२

(विनियम १३ को उपविनियम (१) खण्ड (ख) सँग सम्बन्धित)

नगर विकास कोष, काठमाण्डौको ऋण चुक्ता भुक्तान गर्ने तथा धितो लिलाम बिक्री सम्बन्धी  
पैतीस दिने अत्यन्त जरुरी सूचना

प्रकाशित मिति: ..... गतेको..... दैनिक पत्रिका

यस कोषबाट तपाईं तपसिलमा उल्लेखित ऋणीले लिनु भएको ऋणको यस कोषसँग गरेको सम्झौता बमोजिम समय समयमा तिर्नुभुक्नुपर्ने साँवा, ब्याज तथा अन्य दस्तुर आदि चुक्ता भुक्तान गर्न पटक पटक मौखिक तथा लिखित तरताकेता गर्दा समेत ऋणको साँवा, ब्याज तथा अन्य दस्तुर आदि नतिरी नबुझाई यस कोषसँग गरेको ऋण सम्बन्धी शर्त बन्देजहरु उल्लंघन गर्नु भएकोले यस कोषको नाममा धितो बन्धक लेखिएको तपसिल बमोजिमको सम्पत्ति जहाँ जे अवस्थामा छ, सोही अवस्थामा ..... ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी यस कोषको नियमानुसार लिलाम प्रक्रियाद्वारा बिक्री गरिने भएको हुँदा खरिद गरी लिन ईच्छुक व्यक्ति तथा संस्थाहरुले यस कोषबाट प्राप्त हुने बोलपत्र फाराम रितपूर्वक भरी यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले पैतीस दिनभित्र गोप्य शिलबन्दी बोलपत्र पेश गर्नुहुन आह्वान गरिन्छ । प्राप्त हुन आएका बोलपत्रहरु छत्तीस औं दिन (बोलपत्र बुझाउने अन्तिम दिन/खोले दिन सार्वजनिक विदा परेमा विदाको लगत्तै बुझाउने/खोलिने हुँदा) तपसिलमा उल्लेखित मिति, समय र स्थानमा उपस्थित हुन समेत ईच्छुक खरिदकर्ता/बोलपत्रवाला वा निजको आधिकारिक प्रतिनिधी, ऋणी, धितो जमानी दिने तथा सम्बद्ध सबैलाई सूचित गरिएको छ । तर उक्त दिन निजहरु अनुपस्थित रहेमा पनि बोलपत्र खोल/धितो लिलाम बिक्रीको प्रक्रिया गर्न कुनै बाधा पुग्ने छैन । साथै सुरक्षणमा रहेको सम्पूर्ण धितो लिलाम बिक्री गर्दा पनि कोषको सम्पूर्ण बक्यौता रकम असुल उपर नभएमा प्रचलित कानून बमोजिम कारवाही गरी असुल उपर गरी लिईने व्यहोरा ऋणी तथा सरोकारवालाहरु सबैलाई यसै सूचनाद्वारा जानकारी गराईन्छ । धितो सुरक्षणमा रहेको सम्पत्ति लिलाम बिक्री गरिने उपरोक्त व्यहोरा अनुरोध गर्दै सूचनाको म्याद भित्र धनी यस कोषमा सम्पर्क राखी यथासिद्ध ऋण भुक्तानी गरी गराई आफ्नो सम्पत्तिको उचित संरक्षण गर्न गराउनुहुन समेत अनुरोध गरिएको छ ।

क्र.सं.	ऋणीको विवरण	धितोको विवरण	जमानत दिनेको विवरण

अनुसूची-३

(विनियम २२ सँग सम्बन्धित)

ऋण सम्बन्धी त्रैमासिक प्रतिवेदन

सि. नं.	ऋणीको नाम	आयोजनाको नाम	आयोजनाको एकाउण्ट कोड	स्वीकृत ऋण रकम	भाखा नाघेको ऋण			भाखा नाघेको अवधि	भाखा नाघेको किस्ता संख्या	ऋणको वर्गीकरण	भाखा नाघेको कारण	हाल सम्मको पहल	भावी कार्य-योजना
					साँवा	ब्याज	जम्मा						